



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Miluše Doškové, JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **Ö. S.**, zastoupený opatrovnící Z. V., proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 12. 2007, čj. OAM-10-682/LE-C09-P07-2007, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 25. 3. 2008, č. j. 46 Az 41/2007 - 39,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 25. 3. 2008, č. j. 46 Az 41/2007 - 39, **se z r u š u j e .**
- II. Řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 12. 2007, čj. OAM-10-682/LE-C09-P07-2007, **se z a s t a v u j e .**
- III. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 18. 12. 2007, čj. OAM-10-682/LE-C09-P07-2007, nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.

Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 25. 3. 2008, čj. 46 Az 41/2007 - 39, bylo toto rozhodnutí žalovaného zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

Soud shledal pochybení žalovaného v tom, že dostatečně nezjistil skutkový stav, pokud jde o to, zda žalobce splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Proto soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil, uložil žalovanému opatřit dostatečné množství zpráv o současné pozici strany DTP v Turecku a zacházení s jejími členy, a na základě takto zjištěných skutečností znovu posoudit podmínky pro udělení doplňkové ochrany.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost. Stěžovatel jednak uvedl, že v rozporu s názorem krajského soudu považuje za odůvodněné i své závěry vztahující se k neudělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu. Nezákonnost rozsudku však stěžovatel spatřuje v následující skutečnosti: Podle § 33 písm. b) zákona o azylu soud řízení zastaví, jestliže nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany (žalobce). Toto ustanovení má podle stěžovatele aplikační přednost a neposkytuje možnost alternativního postupu, s ohledem na kategorické znění „*soud řízení zastaví*“. Žalobce dne 20. 2. 2008 svévolně opustil pobytové středisko Kostelec nad Orlicí a jeho pobyt není žalovanému znám. Tuto skutečnost znal z obsahu spisu i soud prvního stupně, jenž však bez opory ve spisovém materiálu uvedl v rozsudku jako adresu žalobce Zařízení pro zajištění cizinců Velké Přílepy, kde se však žalobce v té době nezdržoval a jeho pobyt nebyl znám, jak vyplývalo z evidence žalovaného, jež je součástí správního spisu. Jelikož měl soud přístup do databáze žalovaného, jedná se o jednoznačné pochybení soudu. V dané věci měl soud postupovat v souladu s § 33 písm. b) zákona o azylu a řízení podle § 47 písm. c) s. ř. s. zastavit. Soud však ve věci meritorně rozhodl, v čemž stěžovatel spatřuje nezákonnost, tedy důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle stěžovatele je kasační stížnost třeba považovat za přijatelnou, neboť se jedná o zásadní pochybení krajského soudu, které mělo zásadní dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Soud nerespektoval § 33 písm. b) zákona o azylu, upravující zastavení řízení v situaci, kdy pobyt stěžovatele není znám; navíc bez opory ve spisovém materiálu uvedl jako místo pobytu žalobce místo, kde se žalobce nenacházel. Pokud jde o aplikační přednost § 33 písm. b) zákona o azylu, podle názoru žalovaného vyvstala potřeba řešit právní otázku, již se Nejvyšší správní soud dosud nezabýval. K věci samé stěžovatel dále uvedl, že rozhodl na základě dostatečně zjištěného skutečného stavu věci, přičemž rozsah dokazování byl dán obsahem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Ze všech těchto důvodů stěžovatel navrhl, aby rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 25. 3. 2008, čj. 46 Az 41/2007 - 39, byl zrušen a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalobce, jehož pobyt není od 20. 2. 2008 znám a jemuž byla usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 27. 5. 2008, čj. 46 Az 41/2007 - 57, ustanovena k ochraně jeho práv opatrovnící paní Z. V., se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Kasační stížnost je přijatelná a důvodná.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.; rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně

přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Jak Nejvyšší správní soud vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS, o případ přijatelnosti kasační stížnosti se může jednat mj. tehdy, pokud se krajský soud dopustí procesního pochybení, jenž má dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele; dále též např. v situaci, kdy je v kasační stížnosti nastolena právní otázka, již se Nejvyšší správní soud ve své rozhodovací činnosti dosud nezabýval. Podle názoru Nejvyššího správního soudu je dána přijatelnost kasační stížnosti z obou těchto důvodů. Nejvyšší správní soud má za to, že se krajský soud dopustil závažného procesního pochybení, jež mělo dopad do postavení stěžovatele; dále byla v kasační stížnosti nastolena právní otázka, jež dosud nebyla Nejvyšším správním soudem řešena. Spočívá v tom, nakolik je ustanovení § 33 zákona o azylu ustanovením kogentním; tedy zda je v případě nastoupení některé z okolností předpokládaných v tomto ustanovení ponecháno na úvaze soudu, jaký procesní postup zvolí, či nikoliv.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud pochybil, pokud ve věci rozhodoval meritorně v situaci, kdy místo pobytu žalobce nebylo známo a kdy měl tedy postupovat v souladu s § 33 zákona o azylu. Ačkoliv žalobce v průběhu soudního řízení uvedl adresu místa pobytu Zařízení pro zajištění cizinců Velké Přílepy, z evidence žalovaného, jež byla součástí soudu předloženého správního spisu, vyplývalo, že žalobce byl naposledy hlášen na adrese Pobytového střediska Kostelec nad Orlicí, odkud dne 20. 2. 2008 svévolně odešel; jeho místo pobytu tedy nebylo známo v průběhu řízení před krajským soudem, resp. v době rozhodování krajského soudu. V takovém případě měl podle názoru Nejvyššího správního soudu krajský soud aplikovat § 33 písm. b) zákona o azylu.

Podle § 33 zákona o azylu soud řízení zastaví, jestliže a) žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) v průběhu řízení zemřel, b) nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany (žalobce), c) žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) v průběhu řízení neoprávněně vstoupil na území jiného státu, d) žadateli o udělení mezinárodní ochrany (žalobci) bylo v průběhu řízení uděleno státní občanství České republiky, nebo e) žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) se nezdržuje v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil. Díkce uvedeného ustanovení zákona o azylu („soud řízení zastaví“) neposkytuje podle názoru Nejvyššího správního soudu možnost volby procesního postupu v případě nastoupení některé z těchto předpokládaných okolností; soud má v takové situaci řízení zastavit. Není přitom důvodu rozlišovat mezi jednotlivými důvody pro zastavení řízení podle uvedeného ustanovení zákona o azylu. Není pochyb o tom, že např. v případě úmrtí žalobce by nepřipadalo s ohledem na § 33 písm. a) zákona o azylu v úvahu, aby soud v řízení pokračoval a meritorně rozhodl; v takovém případě by soud nepochybně řízení zastavil. Není tedy rozumného důvodu pro odlišný přístup v situaci, kdy v průběhu žalobního řízení nebylo možné zjistit místo pobytu žalobce. Tím, že žalobce nezdržoval v místě hlášeného pobytu, dal najevo, že je mu výsledek soudního řízení lhostejný; není pak v souladu se zásadou procesní ekonomie, aby soud v takové věci meritorně rozhodoval. Není rovněž účelné, aby se v souzené věci měl žalovaný znovu zabývat případem žadatele o udělení mezinárodní ochrany, jenž svým chováním, tj. svévolným opuštěním místa hlášeného pobytu, dal

jednoznačně najevo, že na kladném výsledku řízení ve věci mezinárodní ochrany nemá zájem.

Pro úplnost je vhodné podotknout, že zákon o azylu ve znění účinném do 12. 10. 2005 formuloval důvody pro zastavení řízení následovně: „*Soud řízení zastaví, jestliže nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení azylu (žalobce) a tato skutečnost brání nejméně po dobu 90 dnů rozhodnutí ve věci.*“ Starší právní úprava tedy požadovala pro tento procesní postup kumulativní naplnění podmínek neznámého pobytu žalobce a dále skutečnosti, aby neznámý pobyt žalobce bránil po dobu alespoň 90 dní rozhodnutí ve věci. Uvedené znění § 33 zákona o azylu mělo tedy pro žalobce, jehož pobyt přestal být v průběhu soudního řízení znám, mírnější následky než právní úprava současná. Účelem novely, která přinesla nyní aplikované znění § 33 zákona o azylu, pak bylo rozšířit a precizovat důvody, pro něž soud zastaví řízení o žalobě proti rozhodnutí ve věcech mezinárodní ochrany v situaci, kdy s ohledem na objektivní či subjektivní důvody stojící na straně žalobce nemá význam v soudním řízení dále pokračovat.

Ze všech uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že rozsudek Krajského soudu v Praze vycházel z nesprávného posouzení právní otázky, zda v případě nastoupení některého z důvodů § 33 zákona o azylu nastává obligatorní povinnost zastavení řízení. Tím se krajský soud dopustil nesprávného procesního postupu a meritorně rozhodl v situaci, kdy řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného mělo skončit zastavením v souladu s § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 33 písm. b) zákona o azylu. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížností napadený rozsudek Krajského soudu v Praze podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil; současně v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. rozhodl o zastavení řízení podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 33 písm. b) zákona o azylu, neboť nelze zjistit místo pobytu žalobce – žadatele o udělení mezinárodní ochrany.

Podání žalovaného doručené Nejvyššímu správnímu soudu dne 21. 8. 2008, v němž žalovaný soud sdělil, že žalobce se nachází na území Francouzské republiky a probíhá jednání o jeho případném transferu do České republiky, nemělo vliv na výše uvedené závěry Nejvyššího správního soudu.

Vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí krajského soudu bylo zrušeno a řízení o žalobě bylo zastaveno, rozhodoval Nejvyšší správní soud o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem (§ 109 odst. 2 s. ř. s.). Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže řízení o žalobě bylo zastaveno.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. září 2008

JUDr. Jaroslav Vlašín

předseda senátu